

Na osnovi Zakona o varstvu podzemnih jam Ur. l. RS, št. 2/2004 (v nadaljevanju zakon) in v skladu z Uredbo o koncesiji za rabo naravnih vrednot Postojnski jamski sistem in Predjamski jamski sistem Ur. l. RS 77/2002 (v nadaljevanju uredba), uprava Postojnske jame d. d. (v nadaljevanju upravljavec), sprejema naslednji

PRAVILNIK O IZVAJANJU VARSTVENEGA REDA V POSTOJNSKEM IN PREDJAMSKEM JAMSKEM SISTEMU

I. Vsebina

Namen pravilnika je zagotavljanje ustrezne rabe Postojnskega in Predjamskega jamskega sistema (v nadaljevanju: jame) in varnosti obiskovalcev na način, ki je v skladu s predpisano zakonodajo in koncesijsko pogodbo upravljavca.

Vsi obiskovalci, zaposleni, jamarji, raziskovalci in ostali udeleženci aktivnosti, ki se odvijajo znotraj jam, so dolžni spoštovati določbe tega pravilnika, določila zakona in uredbe.

II. Ogledi

Vstop in ogledovanje jam lahko poteka izključno v spremstvu usposobljenih jamskih vodnikov, ki jih je za to pooblastil upravljavec.

Ogledi se delijo na redne, posebne doživljajske ogledne in obisk prireditvev. Ogledi potekajo v skladu z objavljenimi urniki, predhodnimi dogovori ali v času prireditvev.

Ogledi se izvajajo peš, z rednim prevoznim sredstvom upravljavca ali s čolnom.

Pri posebnih doživljajskih ogledih je potrebna uporaba primernih oblačil, kot so kombinezoni, gumijasti škornji, čelade in ustrezne svetilke. Uporaba karbida ni dovoljena. Vsi udeleženci posebnih jamskih doživljajskih in alternativnih ogledov podpišejo soglasje, da so seznanjeni s pogoji ogledov. Soglasje je sestavni del pravilnika.

V jamah je med rednimi ogledi ali prireditvami dopustna le hoja in zadrževanje znotraj urejenih pohodnih površin in v skupini. Vsak obiskovalec je dolžan upoštevati navodila vodnika.

Prepovedano je dotikanje in lomljenje kapnikov, metanje kovancev v ponvice in lužice v jami, kajenje v jami, vnos ali uživanje hrane ali, kakršnokoli drugo onesnaževanje.

V jamo ni dovoljeno vodenje domačih živali.

Prepovedan je vnos nahrbtnikov, ki predstavljajo oviro pri gibanju obiskovalcev. Med ogledom je prepovedano fotografiranje.

III. Ostale omejitve

V jamah je prepovedano:

- povzročati hrup;
- skladiščiti ali odlagati predmete, snovi ali odpadke;
- uničevati, poškodovati ali odstranjevati naravne tvorbe v jami, iz jame odnašati, omogočati dajanje v promet ali izvažati naravne tvorbe iz jame, zlasti sigaste (kapniške) tvorbe in druge sedimente, minerale, kristale, oblike v blatu in ilovici ter reliefne oblike na stenah, stropu in tleh (jamski inventar);
- onesnaževati stene, strop ali tla jame, zrak v jami ali vode, ki tečejo skozi jame;
- kuriti in kaditi;
- uporabljati svetila z odprtim plamenom, razen acetilenskih in drugih plinskih svetil;
- loviti, ubijati, prenašati z enega mesta v jami na drugo, odnašati iz jame, zastrupljati, zadrževati v ujetništvu v jami ali namerno vznemirjati živali v vseh razvojnih oblikah, ki stalno živijo v podzemnih jamah in podzemnih vodah, ali se v njih občasno zadržujejo (jamski živi svet);
- odnašati iz jame mrtve živali, ki stalno živijo v podzemnih jamah in podzemnih vodah, ali se v njih občasno zadržujejo, oziroma njihove dele;
- preprečevati živalim selitev in rastlinam naravno razširjanje;
- odkopavati ali prekopavati sedimente, arheološke ali paleontološke plasti ter odnašati, prenašati ali poškodovati paleontološke ali arheološke predmete;
- spreminjati, poškodovati, odnašati ali uničevati predmete kulturne dediščine;
- uničevati, poškodovati, nabirati ali odnašati rastline ali njihove dele v vhodnih delih jam, kamor sega dnevna svetloba;
- opravljati dejavnosti ali posege, ki lahko ogrozijo jamo, jamski inventar ali jamski živi svet.

IV. Posebni primeri rabe

Pristojno ministrstvo lahko dovoli oziroma da soglasje za izvedbo in prisostvovanje določeni aktivnosti v jami in sicer:

- zaradi znanstveno raziskovalnega ali izobraževalnega dela dovoli fizični ali pravni osebi paleontološka izkopavanja, jemanje vzorcev kamnin, mineralov in fosilov, nabiranje primerkov rastlinskih vrst in odlov posameznih živalskih osebkov v jami v skladu s predpisi, ki urejajo področje ohranjanja narave;
- opravljanje arheoloških raziskovanj v skladu s predpisi, ki urejajo področja varstva kulturne dediščine, in na podlagi predhodnega soglasja ministrstva, s katerim se določijo pogoji ravnanja v jami;
- filmsko in video snemanje in določi pogoje, v skladu s katerimi se lahko snema v odprti jami, da se ne prizadene jama, jamski inventar in jamski živi svet;
- jamarski reševalni službi izvajanje reševalne vaje v jami in določi pogoje, v skladu s katerimi se reševalna vaja lahko izvede, da se v čim manjši meri prizadene jama, jamski inventar in jamski živi svet;
- organizacijo in izvedbo prireditelj, ki morajo biti v skladu z varstvenim režimom in predpisi, ki urejajo ohranjanje narave.

Na osnovi dovoljenja oz. soglasja se za izvajanje aktivnosti sklene dogovor z upravljavcem.

Vsem, ki poleg zaposlenih po predhodnem dogovoru vstopajo v jame in niso obiskovalci, odgovorni dežurni vodni zagotovi ustrezne oznake – priponke, iz katerih je razvidno, ali gre za

novinarje, fotografe, raziskovalce, nastopajoče na prireditvi oz. drugo.

V. Ostale izjeme

Določbe varstvenega režima ne veljajo v primeru reševanja ljudi iz jame.

Vsi posegi, investicijska vzdrževalna dela in izvajanje sanacij v jami se izvajajo v skladu s predhodno sprejetim Programom rabe, ki je sestavni del koncesijske pogodbe.

Vsi zunanji izvajalci zgoraj navedenih del ob podpisu pogodbe podpišejo soglasje, da so seznanjeni z varstvenim režimom v jami in materialno odgovorni za posledice nespoštovanja. Soglasje je sestavni del pravilnika.

VI. Nadzor in kazenske določbe

Neposredni nadzor nad spoštovanjem določil tega pravilnika izvajajo zaposleni upravljavca, jamski vodniki in vodniki čuvaji, ki vodijo in usmerjajo obiskovalce v jamah. Vsi so uniformirani in nosijo priponke z logotipom upravljavca ter imenom in priimkom.

Neposredni nadzor nad izvajanjem določil Zakona o varstvu podzemnih jam pa izvajajo inšpektorji Inšpektorata RS za okolje in prostor, pristojni za področje ohranjanja narave.

V primeru kršitve pravilnika vodniki in čuvaji obiskovalca opozorijo. Če gre za težje kršitve s strani obiskovalcev in izvajalcev aktivnosti v jami, ki imajo za posledico poškodbe jamskega okolja, jamskega inventarja ali jamskega živega sveta, zaposleni upravljavca obvesti pristojno policijsko postajo.

Za prekrške so zagrožene globe, ki so predpisane v 49. členu Zakona o varstvu podzemnih jam, in sicer:

- od 417,00 EUR do 125.188 EUR za pravne osebe;
- od 417,00 EUR do 62.595 EUR za odgovorne pravne osebe oziroma za odgovorne osebe samostojnih podjetnikov/posameznikov;
- od 209,00 EUR do 4.173,00 EUR za posameznike.

VII. Končna določba

Pravilnik stopi v veljavo 16. marca 2012.

V Postojni, 16. marca 2012

Predsednik upravnega odbora Postojnske jame d. d.
Marjan Batagelj

